

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021

Kuva: Heli Keskinen/Kangasalan Sanomat

Sisällysluettelo

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TERVEISET	3
2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	4
2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät kuntalain mukaisesti	4
2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuotta 2021 koskevan arvioinnin aikana	5
2.3 Lautakunnan kokoukset ja toiminta arvioinnin aikana	5
3 KAUPUNGIN TALOUDEN ANALYYSI.....	6
4 KAUPUNGIN TAVOITEASETANNAN HIERARKIA	14
5 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI	19
5.1 Strateginen johto	20
5.2 Sosiaali- ja terveyskeskus	24
5.3 Sivistyskeskus	27
5.4 Tekninen keskus	30
6 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT HAVAINNOT	34
7 JOHTOPÄÄTÖKSET, KYSYMYKSET JA TOIMENPIDESUOSITUKSET	37
8 ALLEKIRJOITUKSET JA ESITYS VALTUUSTOLLE	39

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TERVEISET

Hyvä lukija,

Olemme saaneet toisen poikkeuksellisen vuoden seurauksena toistamiseen hyvän tilinpäätöksen. Kangasalan kaupungin henkilöstö on selviytynyt toisesta koronavuodesta hienosti. Vuosi on vaatinut henkilöstöltä venymistä, joustamista ja uusien toimintatapojen haltuun ottamista palvelukeskuksia kurittaneen resurssipulan aiheuttaessa lisähaasteita. Sairauspoissaolot ovat laskusuunnassa, mutta kriisin vaikutukset tulevat näkymään viiveellä. Henkilöstön hyvinvointi on tärkeässä roolissa työelämän kiristyvissä tilanteissa. Työnantajana pitovoimaa tulee tarkastella ja kehittää jatkossakin, jotta pystymme varmistamaan osaavan henkilöstön pysyvyyden sekä laadukkaat palvelut kaupunkilaisille. Erilaiset vuoden 2021 aikana tehdyt toimenpiteet ovat näyttäytyneet tarkastuslautakunnalle toimivina ja jäämme seuraamaan niiden vaikutuksia tulevana vuosina.

Kangasala kasvaa ja kehittyy, suuria investointihankkeitamme viedään eteenpäin. Lamminrahkan asuntotonttien kysyntä ylitti odotukset. Tulevaisuudessa vaaditaan monipuolista näkemystä palveluja suunniteltaessa ja tiedolla johtamisen merkitys korostuu. Vakavimpana riskinä hankkeiden etenemiselle ja kaupungin muulle toiminnalle nähdään resurssipula.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen siirtyminen hyvinvointialueelle tapahtuu ensi vuoden vaihteessa. Kangasalla siirtymään on varauduttu ansiokkaasti vuoden 2021 aikana. Lautakuntien rakenne tulee nousemaan keskusteluihin sote-siirtymän edetessä. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota lautakuntien listojen pituuteen liitetiedostoihin ja pohtii tämän vaikutuksia päätöksentekoon.

Kiitämme kaikkia kaupungin työntekijöitä kuluneesta vuodesta 2021. Haluamme kiittää tarkastuslautakunnan sihteerä Tarja Ruukalaa sekä viranhaltijoita hyvän yhteistyön mahdollistamisesta.

Kangasalla 12.5.2021

Tarkastuslautakunta

2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät kuntalain mukaisesti

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus. Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 121 §:n mukaisesti suorittaa arviointi siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnin lähtökohtana on valtuuston tilikaudelle asettamat sitovat tavoitteet ja kunnanhallituksen selvitys niiden toteutumisesta.

Arvioinnilla on tarkoitus tuottaa hyödyllistä ja käytännöllistä tietoa päätöksenteon tueksi tarkastelemalla niin aikaansaatuja tuloksia kuin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimintaa kaupunkilaisten näkökulmasta. Tarkastuslautakunta valmistelee tilintarkastajan valintaa koskevan esityksen valtuustolle. Tilintarkastajan tehtävät luetellaan Kuntalain 123 §:ssä. Lisäksi kuntalain 84 §:ssä on säädetty sidonnaisuuksien ilmoittamisesta tarkastuslautakunnalle.

Kaupungin talouden ja hallinnon tarkastuksesta on säädetty kuntalain 14. luvussa. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG Julkistarkastus Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana vuonna 2021 on toiminut KPMG Julkistarkastus Oy:n KHT, JHT Juha Huuskonen ja avustavana tilintarkastajana toimi KHT, JHT Päivi Rintala.

Arviointi toteutetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien sekä viranhaltijoiden toimintaa suunnitelmallisesti arvioiden. Kaupunginhallituksella on päävastuu hallinnosta ja taloudesta, joten sen arviointiin kohdistuu erityinen huomio.

Tarkastuslautakunnan työ perustuu eri tahoilta kerättyyn arviointitietoon. Arviointikuulemiset ovat lautakunnan tiedonkeräämisen keskeinen tapa.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuotta 2021 koskevan arvioinnin aikana

Jäsen	Varajäsen
Isokallio Sina, pj	Karin Saarinen
Malm Jorma vpj	Ville Viitala
Airola Sami	Karri Palovuori
Hakala Mikko 11.10.2021 alkaen	Jorma Mäntylä
Kivimäki Tero 14.3.2022 alkaen	Janne Kähkönen
Matilainen Pekka 24.1.2022 saakka	
Rönö Tommi	Juri Lehtinen
Salmi Elina 11.10.2021 saakka	
Seppi Eveliina	Hanna Holma

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi tutkimussihteeri Tarja Ruukala.

2.3 Lautakunnan kokoukset ja toiminta arvioinnin aikana

Tarkastuslautakunta kokoontui yhteensä 15 kertaa vuoden 2021 arviointityön merkeissä. Tarkastuslautakunta järjesti Kangasalla Kangasala-talossa syksyllä 26.10.2021 yhteisen tarkastuslautakuntien seudullisen koulutustilaisuuden, kouluttajana neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen (VM). Koulutustilaisuuden aiheina olivat: Tarkastuslautakunta osana kunnan toiminnan arviointia ja valvontaa -lautakunnan tehtävät ja rajapinnat sekä Ajankohtaista kuntien hallinnosta ja taloudesta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja sekä varapuheenjohtaja ovat osallistuneet Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajakokouksiin.

Vuotta 2021 koskevan arvioinnin osalta lautakunnan kokouksissa ja haastatteluissa kuultiin mm. valtuuston puheenjohtaja Hanna Lainetta, kaupunginjohtaja Oskari Auvista, talousjohtaja Seppo Saarista sekä talousjohtaja Petri Lättiä, hyvinvointijohtaja Kati Halosta, henkilöstöjohtaja Eija Tetri-Lähdettä, elinympäristöjohtaja Sirkku Malvialaa, sosiaali- ja terveysjohtaja Marika Lannetta, varhaiskasvatuksen johtajaa Marjo Vesaa ja Pitkäjärven koulun rehtori Jouni Mannia.

Tarkastuslautakunta toteutti kyselyn pääluottamushenkilöille ja työsuojeluvaltuutetuille sähköisen kyselytyökalun avulla. Vastaukset annettiin nimettöminä. Kyselyn painopisteenä oli strategisen tavoitteen "henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta" toteuma vuonna 2021. Lisäksi toteutettiin kysely kaupungin merkittävimmille konserniyhteisöille vuoden 2021 toteumasta. Kysely lähetettiin KOY Taloherttualle, Pirkanmaan Laatusiännöinti Oy:lle, Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:lle, Kangasalan Lämpö Oy:lle, Kangasalan Uimahalli Oy:lle, Kangasala-talo Oy:lle, Business Kangasala Oy:lle sekä Kangasalan Parkki Oy:lle.

3 KAUPUNGIN TALOUDEN ANALYYSI

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kangasalan kaupungin tilikauden tulos vuonna 2021 oli 4,0 milj. euroa ja poistoeron vähennyksen ja varausten lisäyksen jälkeen ylijäämäksi tuli 5 961 275,87 euroa.

Toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin. Toimintatuottoja kertyi yhteensä 53,3 milj. euroa eli 4,7 milj. euroa ja 16 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän.

Toimintakulut olivat 227,2 milj. euroa ja alittuivat 2,2 milj. euroa valtuuston hyväksymään muutostalousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 20,4 milj. euroa ja 9,9 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2020.

Tulorahoitus toteutui alkuperäistä talousarviota huomattavasti paremmin. Tulorahoitus oli yhteensä 241,7 milj. euroa, kasvua **edelliseen vuoteen** nähden 5,6 milj. euroa ja 2,4 prosenttia. Alkuperäiseen talousarvioon nähden valtion osuukien vähennys 0,36 milj. euroa. Verotulot toteutuivat alkuperäisestä talousarviosta 1, milj. euroa enemmän,

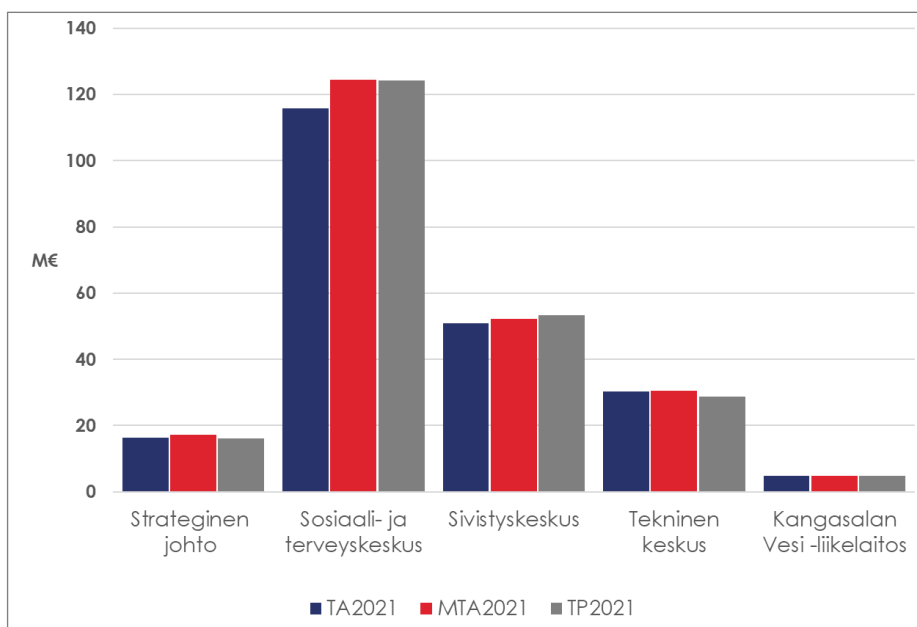
Taulukoissa on koottuna yhteen toimintatuottojen ja toimintakulujen kehitys vuosilta 2019-2021.

Tulo- ja menolaji	2019, milj. €	2020, milj. €	Muutos % (2019-2020)	2021	Muutos -% (2020-2021)
Toimintatuotot	44,35	46,91	+5,8	53,26	+13,5
Verotulot	131,06	137,7	+5,1	143,28	+4,05
Valtionosuudet	38,57	51,5	+33,5	45,2	-12,23
Tulot yhteensä	213,99	236,11	+10,3	241,77	+2,40
Henkilöstökulut	-87,92	-88,20	-0,3	93,7	+6,24
Palvelujen ostot	-87,10	-90,17	-3,5	-106,0	17,56
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11,32	-11,64	-2,8	12,4	6,53
Avustukset	-12,38	-12,45	-0,6	10,6	-14,85
Muut toimintakulut	-4,45	-4,36	-2,0	4,4	0,9
Toimintakulut yhteensä	-203,18	-206,82	-1,8	227,25	-9,9

Toimintakulut palvelukeskuksittain vuosilta 2020 ja 2021 on myös esitetty alla olevassa taulukossa.

Palvelukeskus	2020, milj. €	2021, milj. €	Muutosprosentti
Strateginen johto	-14,36	-16,14	-12,39
Sosiaali- ja terveyskeskus	-111,27	-124,14	-11,57
Sivistyskeskus	-48,96	-53,28	-8,82
Tekninen keskus	-27,60	-28,79	-4,31
Kangasalan Vesi	-4,63	-4,9	-5,83
Yhteensä	-206,82	-227,25	9,9

Toimintakulut palvelukeskuksittain TA2021, MTA 2021 ja TP2021

Kangasalan kaupunki on säännönmukaisesti seurannut tuloslaskelmaansa myös toiminnallisen tuloslaskelman avulla. Toiminnallisella tuloslaskelmalla tarkoitetaan tuloslaskelmaa, josta on poistettu kertaluonteiset erät.

Tuloslaskelma sisältää seuraavat kertaluonteiset erät:

Toimintatuotot

- Sivistyskeskuksen hankkeiden erityisavustukset yhteensä +959 290,05 euroa
- Valtiontukiavustus koronaan +3 565 000 euroa
- Yhdyskuntapalvelujen maksut Cortona Oy, +232 500 euroa
- Maa-alueiden luovutusvoitot +3 004 885,15 euroa (v. 2020 1 328 441,89 euroa)

Toimintakulut

- Sivistyskeskuksen erityishankkeiden toimintamenot -1 178 591,86 euroa
- Myyntisaamisten luottotappiot -204 252,45 euroa
- Teknisen keskuksen koronakustannukset n. -19 390,84 euroa
- Sivistyskeskuksen koronakustannukset -124 536,48 euroa
- Sosiaali- ja terveyskeskuksen koronakustannukset n. -1 453 000,00 euroa

Tuloslaskelma

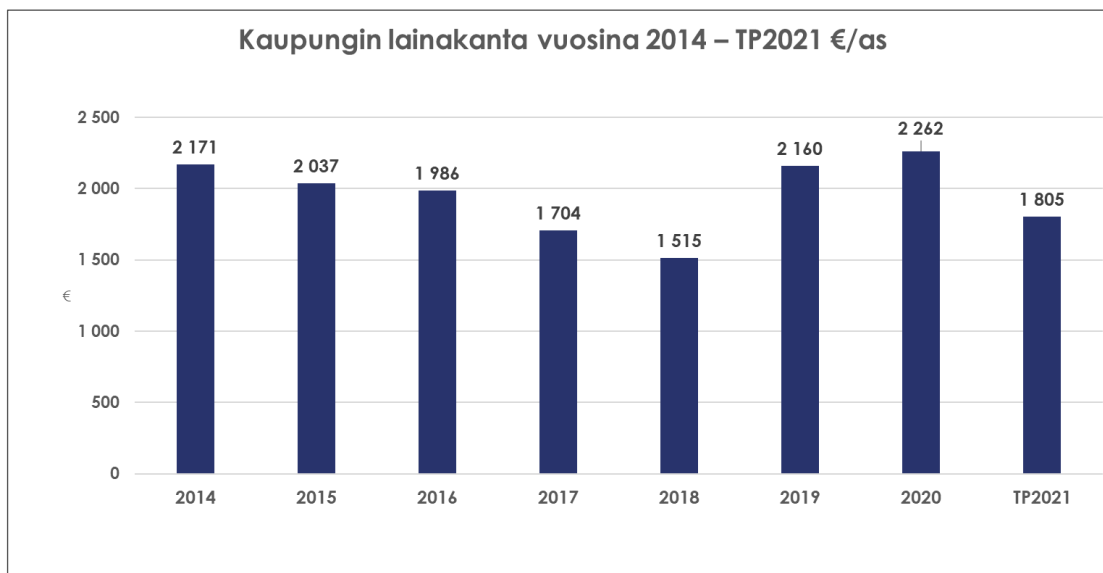
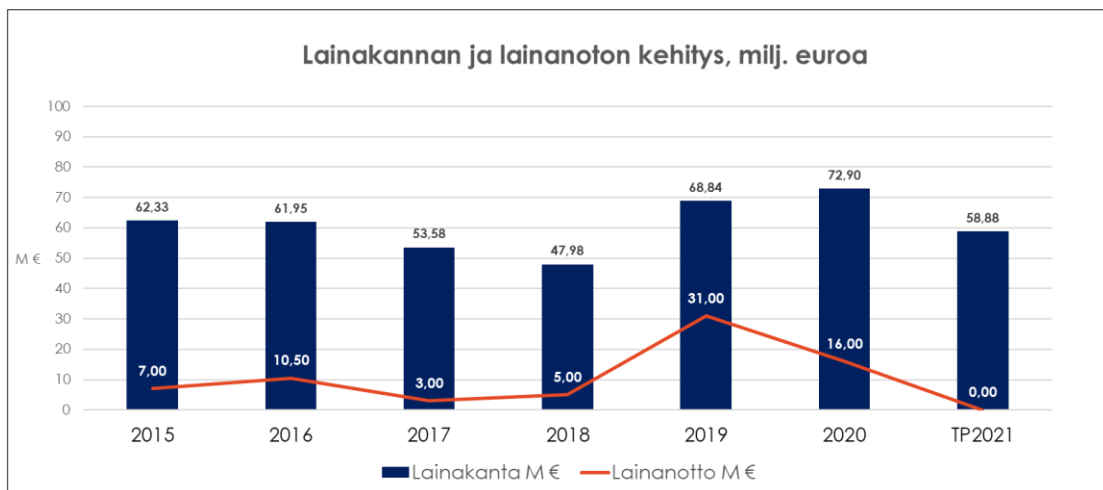
- Yhteisövero sisältää n. +2,3 milj. euroa korotettua jako-osuutta
- Rahoitustuotot ja -kuluissa sijoitusomaisuuden kirjausten vaikutus tulokseen on +2 390 381,99 euroa
- Osinkotuotot +1 604 857,55 euroa

Vuoden 2021 kertaluontoiset erät (netto) vahvistivat tilikauden tulosta kokonaisuutena n. 11 milj. euroa.

Tilikauden toiminnallinen tulos on n. - 7 miljoonaa euroa. Tulosta arvioitaessa tulee kuitenkin huomioida, että osa kertaluontoisista tuloeristä (osinko- ja rahoitustuotot) ovat vakaassa toimintaympäristössä kohtuullisella varmuudella tuloa tuottavia eriä.

Lainakannan kehitys

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2021 lopussa 58,9 milj. euroa, joka tekee asukasta kohden noin 1 805 euroa (ed. vuosi 2260/ asukas). Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 4 179 euroa (ed. vuosi 4 655 euroa). Alla olevissa kuvioissa on kuvattu kaupungin lainakannan ja lainanoton kehitystä ja lainan määrää suhteessa asukaslukuun. Vuonna 2021 lainoja ei nostettu ja pitkäaikaisten lainojen vähennys 14,0 milj. euroa.

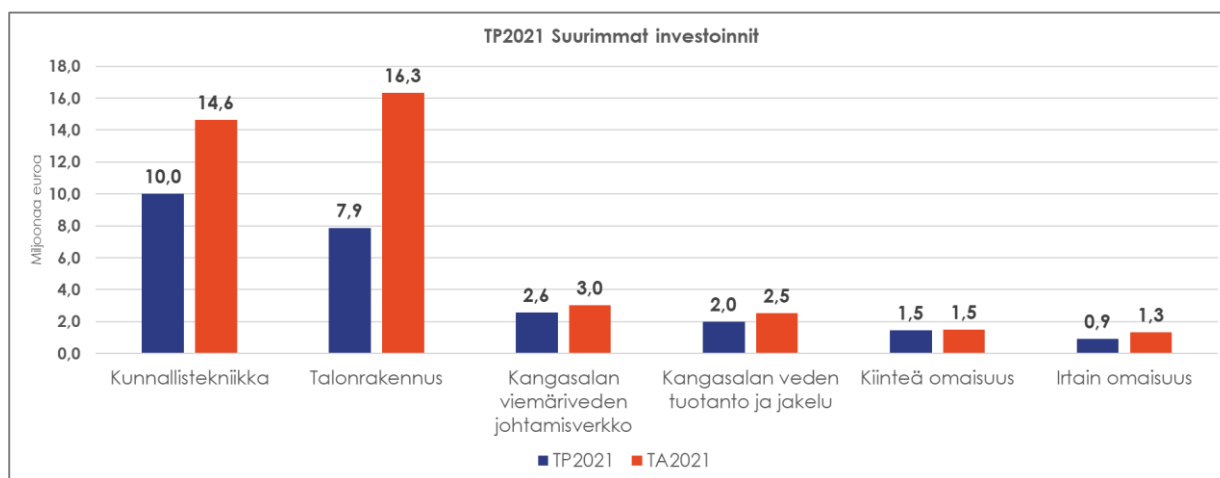

Alla olevaan taulukkoon on koottu vertailunäkökulmasta Tampereen kaupunkiseudun kuntien lainakanta per asukas -tunnuslukuja vuodelta 2021.

Kunnan nimi	Lainakanta /asukas € ,2020)	Lainakanta/ asukas (€, 2021)	Konsernin lainakanta/ asukas (€,2020)	Konsernin lainakanta/ asukas (€, 2021)
Tampere	3 795	3 647	8 936	9 340
Nokia	2 947	3 095	4 732	4 856
Ylöjärvi	2 463	2 522	3 499	3 562
Lempäälä	4 023	3 701	7 070	6 734
Pirkkala	2 936	3 357		3 742
Orivesi	2 502	1 903	4 078	3 665
Vesilahti	3 088	2 749	3 793	3 475

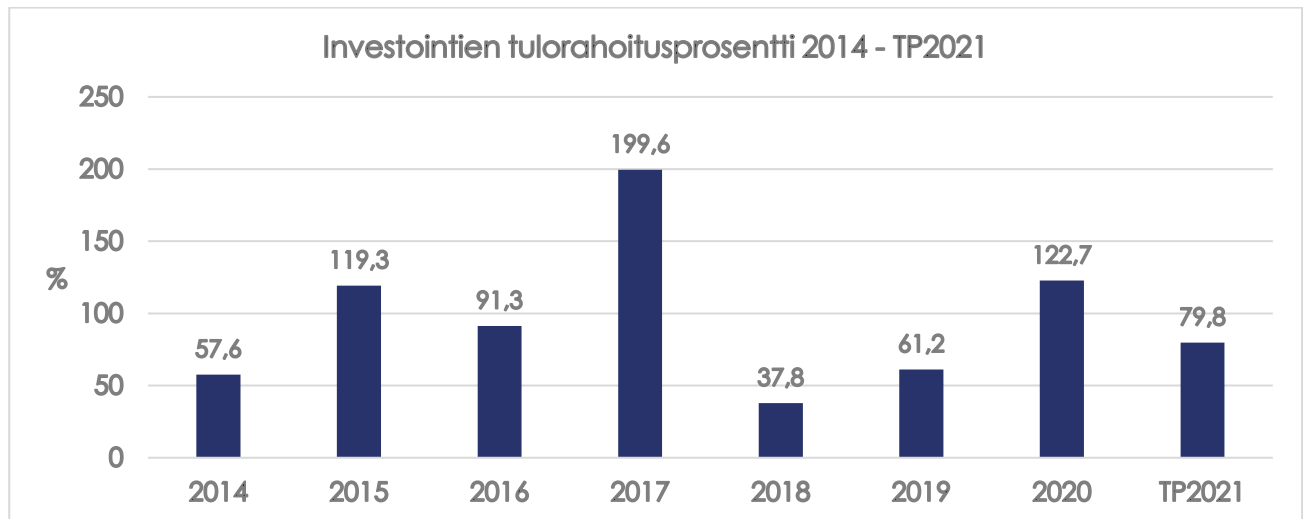
Investoinnit

Vuonna 2021 investointiin 25,23 milj. eurolla (Kangasalan Vesi mukaan luettuna). **Investointimenot alittuivat talousarvioon (40,33 milj. euroa) verrattuna noin 15 milj. euroa.** Merkittävimmit syyt investointimenojen alitukseen olivat Lamminrahkan koulukeskuksen rakennustöiden aloitus suunniteltua myöhemmin (budjetoitu 8,30 M€, josta käytettiin 3,06 M€ eli 36,9 %). Lisäksi Lamminrahkan infran viimeisten rakennusurakoiden aloituksen siirtyminen syksyyn töiden vaiheistuksen vuoksi (budjetoitu 7,7 milj. euroa, josta käytettiin 4,43 milj. euroa eli 57,7 %) ja Ruutanen monitoimitalon rakennustöiden eteneminen arvioitua nopeammin, jolloin osa vuoden 2021 talousarvioon varattujen töiden maksueristä tuli maksuun jo loppuvuodesta 2020 (1,1 milj. euroa).

Vuoden 2021 investoinnit on kuvattu yllä olevassa kuviossa.

Alla olevassa kuviossa on kuvattu kaupungin investointien tulo-rahoitusprosentin kehitystä vuosina 2014-2021. Investointien tulo-rahoitusprosentti kertoo sen, kuinka suuri osa tehdyistä investoinneista pystytään rahoittamaan tulo-rahoituksella ja mikä osuus rahoituksesta jää lainanoton varaan. Yleinen tavoite kuntasektorilla on saavuttaa 100 % taso, mutta kasvukunnissa tulo-rahoituksen tyypillinen osuus on noin 70-75 %, jolla pyritään varmistamaan velkamäärän kohtuullisuus.

Strategiamittarit

Kangasalan kaupungin taloutta on arvioinnissa tarkasteltu muun muassa alla olevien strategiamittareiden perusteella. Strategiamittarit kuvaavat kunnan tulorahoituksen riittävyyttä kattamaan toimintakuluja, poistoja ja arvonalentumisia sekä investointeja, lainakantaa ja kunnallisverotusta. Alla olevassa taulukossa on esitetty mittarit kaupungin tilinpäätöstietoihin perustuen.

Talousmittari	2018	2019	2020	2021
Vuosikate/poistot, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 %-100% Heikko < 80 %	68	103	248	128
Investointien tulorahoitus % (vuosikate/nettoinvestoinnit) Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 %-100 % Heikko < 80 %	37,8	61,2	122,7	79,8
Omavaraisuusaste, % (oma pääoma/koko pääoma) Hyvä > 70 % Tyydyttävä 50 %-70 % Heikko < 50 %	58,9	54,8	56,3	59,0
Kunnan lainakanta, €/asukas Hyvä: maan keskiarvo 3 052 EUR Tyydyttävä: 3 052-4 578 EUR Heikko: kriisikuntakriteeri >4 578 EUR	1515	2160	2 262	1 805
Konsernin lainakanta, €/asukas Hyvä: maan keskiarvo 6 299 EUR Tyydyttävä: 6 299-9471 EUR Heikko: kriisikuntakriteeri > 9 471 EUR	3200	4317	4 655	4 179
Kunnallisverotuksen tuloveroprosentti Tampereen seudun keskiarvo 21,08 %	21,0	21,0	21,0	21,0

Vuosikate/poistot % -mittari kuvaa sitä paljonko vuosikatteesta on jäänyt poistojen jälkeen tuloja rahoittamaan investointeja.

Investointien tulorahoitus % -mittari kuvaa sitä, kuinka paljon investoinneista on rahoitettu tulorahoituksella. Yleinen tavoite kuntasektorilla on 100 %, mutta tyypillisesti kasvukunnissa investointien tulorahoitusprosentti asettuu 70–75 prosentin tasolle, jolla pyritään varmistamaan se, että kuntien velkaantuminen pysyy kohtuullisena. Vuonna 2021 tulorahoituksen osuus investoinneista oli 79,8 prosenttia, kun vastaavasti vuonna 2020 tulorahoituksen osuus investoinneista oli 122,7 prosenttia.

Omavaraisuusaste, % -mittari kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Kangasalan omavaraisuusaste on ollut tarkastelujaksolla 2020–2021 55-60 prosentin tasolla, joka tarkoittaa sitä, että kunnassa on kohtuullisen suuri velkarasite. Tämän takia investointien toteuttamista on arvioitava tarkasti.

Toimintakertomuksessa on esitetty valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Talousarviota on tilikauden 2021 aikana muutettu valtuuston päätöksillä viidessä valtuuston kokouksessa. Merkittävimmät talousarviomuutokset koskivat sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelualueita. Tarkastuslautakunta suosittaa, että talousarvioprosessissa kiinnitettäisiin huomiota tarkempaan budjetointiin, vältettäisiin liian optimistista budjetointia ja pyrittäisiin ennakoimaan toimintaympäristön muutoksia.

4 KAUPUNGIN TAVOITEASETANNAN HIERARKIA

Kangasalan kaupungin vuoteen 2025 ulottuvaan strategian visiona on olla hyvinvoiva ja kehittyvä kesäpäivän kulttuurikaupunki. Vision toteuttamiseksi strategiassa on määriteltä yhteensä 12 keskeistä tavoitetta, joihin valtuuston päätökset perustuvat strategiakauden aikana. Mainitut strategiset tavoitteet on esitetty alla olevassa listauksessa.

Strategiset tavoitteet

1. Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
2. Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3. Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4. Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5. Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
6. Sijainnista vetovoimaa - sujuvasti liikkuen
7. Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8. Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9. Tuottava, tehokas ja vaikuttava
10. Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen
11. Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia
12. Kehitämme Kangasalan imagoa

Kangasalan kaupunkistrategia on luonteeltaan elävä asiakirja ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan. Yllä esitetyistä strategisista tavoitteista on johdettu niiden toteuttamista edistävät vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet, jotka vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja joiden toteutumista seurataan tilinpäätöksessä sekä kaupungin tarkastuslautakunnan toimesta. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa sekä kaupungin organisaation toimesta. Eri strategisiin tavoitteisiin kohdistuvat toiminnalliset tavoitteet, on esitetty alla.

Toiminnalliset tavoitteet

1. Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala

- 1.1. Palvelemme hyvällä asenteella.
- 1.2. Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta.
- 1.3. Edistämme aktiivisesti palvelujemme kilpailukykyä.
- 1.4. Kohtaamme asiakkaat silloin ja siellä, missä he liikkuvat.
- 1.5. Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukanavia kaupunkilaisten käyttöön.
- 1.6. Olemme rohkeita, sallimme erehtymisen, opimme virheistä.
- 1.7. Edistämme esteettömyyttä palveluissa, suunnittelussa ja rakentamisessa.

2. Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme

- 2.1. Huolehdimme osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, ne ovat jokaisen tehtäviä. '
- 2.2. Edistämme aktiivista toimintaa, lisäämme avustuksilla kolmannen sektorin vaikuttavuutta.
- 2.3. Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa.
- 2.4. Osallistumme rohkeasti monenlaisiin hankkeisiin.
- 2.5. Osallistuva kaupunkilainen, osallistava kaupunki.

3. Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä

- 3.1. Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä.
- 3.2. Edistämme kaupungin liikuntamahdollisuuksia sisällä ja ulkona, retkeilyreittejä ja virkistysalueita.
- 3.3. Edistämme omaehtoisen hyvinvoinnin mahdollisuuksia.
- 3.4. Panostamme työllisyyteen kaupunkiseudun yhteisin tavoin ja omin työllisyystoimenpitein.
- 3.5. Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys.
- 3.6. Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- 3.7. Toivotamme tapahtumat tervetulleiksi kaupunkiympäristöömme, julkinen tila on avoin.

4. Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta

- 4.1. Ylläpidämme kaupungin hyvää imagoa työnantajana.
- 4.2. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä uudistuvan kaupungin rooli huomioiden.
- 4.3. Korostamme osaamisen johtamisessa asiakaspalvelua ja osaamistarpeiden ennakointia.
- 4.4. Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.
- 4.5. Kannustamme henkilöstöä työn ja toimintatapojen aktiiviseen kehittämiseen.
- 4.6. Emme hyväksy työpaikkakiusaamista tai häirintää missään muodossa

5. Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä

- 5.1. Haemme uusia ratkaisuja, innovaatioita ja kokeilukulttuurin kehittämistä.
- 5.2. Kasvatamme lapsia ja nuoria juurensa tunteviksi, itsetunnoltaan terveiksi sekä tulevaisuuteen suuntautuviksi.
- 5.3. Profiloitumme monipuolisesti 2. asteen jatko-opintojen ja työelämäyhteyksien kaupunkina.
- 5.4. Mahdollistamme oppimisen kaiken ikäisille.
- 5.5. Kasvatamme suvaitsevia, sivistyneitä ja kansainvälisiä ihmisiä.
- 5.6. Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt.

6. Sijainnista vetovoimaa - sujuvasti liikkuen

- 6.1. Hyödynnämme keskeistä sijaintia vetovoimaisella kaupunkiseudulla.
- 6.2. Haemme aktiivisesti yhteistyötä ja kumppaneita.
- 6.3. Edistämme tiheää joukko- ja liityntäliikennettä: kuuma nauhataajama.
- 6.4. Ehkäisemme ilmastonmuutosta kulkutapamuotoihin vaikuttaen ja kestävästä liikkumisesta edistäen.
- 6.5. Kehitämme monimuotoista ja sujuvaa liikkumista eri alueiden edellytysten mukaisesti.
- 6.6. Aloitamme Kehä 2:n rakentamisen yhdessä Tampereen kanssa.
- 6.7. Kehitämme valtateiden 9 ja 12 kokonaisuutta yhteistyössä muiden kuntien ja valtion kanssa.
- 6.8. Toimimme aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudulla ja Helsinki-Hämeenlinna-Tampere (HHT)-kasvukäytävällä.

7. Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit

- 7.1. Palvelemme yrityksiä aktiivisesti, nopeasti, ennakoivasti ja kilpailukykyisesti.
- 7.2. Kehitämme yritysten toimintaympäristöä yhteistyössä kaupunkiseudun muiden toimijoiden kanssa.
- 7.3. Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan (Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi).

- 7.4. Kehitämme elinvoimaista keskustaa.
- 7.5. Profiloidumme laadukkaan alkutuotannon, lähiruoan ja elintarviketuotannon alueena.
- 7.6. Edistämme matkailupalvelujen mahdollisuuksia.
- 7.7. Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi.

8. Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu

- 8.1. Kehitämme yhtä aikaa sekä kaupunkia, että maaseutua.
- 8.2. Toteutamme strategista yleiskaavaa ja sen linjauksia.
- 8.3. Luomme edellytyksiä monipuoliselle asuntotuotannolle taajamissa.
- 8.4. Lisäämme vapaa-ajan asuntojen pysyviä asumismahdollisuuksia edullisuusvyöhyketarkastelun mukaisesti.
- 8.5. Vahvistamme monimuotoista asumista ja yrittämistä.
- 8.6. Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä.

9. Tuottava, tehokas ja vaikuttava

- 9.1. Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella.
- 9.2. Ryhdymme heti toimeen.
- 9.3. Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme.
- 9.4. Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa.
- 9.5. Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen.
- 9.6. Mitoitamme ja ajoitamme palvelutuotannon ja -verkon oikein (Kangasalan KYMPPI suunnitteluvälineenä).
- 9.7. Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin.

10. Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen

- 10.1. Kaikella omistuksella on tarkoitus ja tavoite.
- 10.2. Kehitämme Kangasalaa kaupunkikonsernina kokonaisetun huomioiden.
- 10.3. Tiivistämme ja kehitämme konsernijohdon ja kaupungin edustajien yhteistyötä eri toimielimissä ja niiden välillä.
- 10.4. Hyödynnämme oikeaa tuotantotapaa oikeaan toimintaan: tarkoituksenmukaisuus.

11. Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

- 11.1. Hyödynnämme historiaamme ja tunnettuuttamme.
- 11.2. Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme.

11.3. Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museoita.

11.4. Huolehdimme ympäristöstä ja sen vetovoimaisuudesta.

11.5. Kehitämme matkailun ja virkistyksen kohdealueita (Sarsa, Kaivanto, Vehoniemi).

11.6. Hyödynnämme järviluontoa monipuolisesti matkailun, vapaa-ajan ja harrastamisen kohteena.

12. Kehitämme Kangasalan imagoa

12.1. Nostamme oksalla ylimmällä brändin vahvemmin esiin.

12.2. Kehitämme viestintää ja markkinointia sekä lisäämme näkyvyyttä.

12.3. Uudistamme ja määrittelemme brändiviestimme ja vahvistamme mielikuvallista vetovoimakykyämme.

12.4. Hyödynnämme monipuolisesti viestinnän kanavia.

12.5. Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia.

5 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

Valtuusto asetti vuoden 2021 talousarviossa tavoitteita kaupungin eri palvelukeskuksille ja muille toimijoille. Tässä luvussa esitetään tarkastuslautakunnan arvio eri tavoitteiden toteutumisesta. Arvio tavoitteiden toteumasta esitetään toimijakohtaisen jaottelun mukaisesti erillisissä taulukoissa. Tarkastuslautakunnan arvioinnissa tavoitteiden toteutumisesta käytetään seuraavia värejä:

Tavoite toteutui	
Tavoite toteutui osittain: vähintään puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.	
Tavoite ei toteutunut: tavoite ei toteutunut, tai vain alle puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.	
Tavoitetta ei arvioitu: Esim. mittaustulokset valmistuvat myöhemmin, tai tavoite tai sen toteumasta raportointi on epäselvä.	

Palvelukeskuksille asetettuja tavoitteita on vähennetty. Liian monien tavoitteiden olemassaolo vaikeuttaa palvelukeskusten ja muiden toimijoiden kykyä tuottaa tavoitteiden toteutumista seuraavaa indikaattoritietoa, mikä johtaa siihen, että tavoitteen toteutuminen jää monelta osin täsmentymättömäksi ja epäselväksi. Perusperiaate on, että asetettujen tavoitteiden saavuttamisen aste on oltava seurattavissa ja arvioitavissa. Jos tavoite ei ole mitattavissa, sitä ei voi seurata, ja jos jotakin ei voi seurata, sen ohjausvaikutus toimintaan on kyseenalainen.

Seuraavassa osuudessa tarkastuslautakunta arvioi yksittäisiä tavoitteita em. värein ja toteaa kokonaisuuksista olennaisimmiksi tai muutoin tarpeelliseksi katsomiansa asioita.

5.1 Strateginen johto

Strategiselle johdolle asetettiin vuodelle 2021 yhteensä yhdeksän toiminnallista tavoitetta seuraavilla strategisilla painopistealueilla:

- (3) – Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
- (4) – Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
- (7) - Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiili
- (9) – Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toteuma oli tarkastuslautakunnan arvioinnin mukaan seuraava:

Strateginen johto	
Osallistumme hallitusohjelmaan kirjattuun työllisyshankkeeseen, jossa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan	●
Kehitämme monipuolisesti työllisyshoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset	●
Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen (yhteinen tavoite)	●
Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi	●
Kehitämme elinvoimaista keskustaa	●
Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella	●
Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	●
Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella	●
Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	●

Osallistumme hallitusohjelmaan kirjattuun työllisyys Hankkeeseen, jossa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan

Kokeilulaki hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2020 ja työllisyydenhoidon kuntakokeilu alkoi 1.3.2021.

Kehitämme monipuolisesti työllisyyden hoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset

Työttömien henkilökohtaista palvelua lisättiin ja osallistumalla mm. Osatyökyky - hankkeeseen on saatu koulutusta ja tietoa osatyökykyisille tarkoitetuista palveluista.

Työttömien määrä on laskenut vuodesta 2020, pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut vuoteen 2020 verrattuna ja nuorisotyöttömyys kasvanut. Oppilaitosten kanssa on tiivistetty yhteistyötä. Koronapandemia on vaikeuttanut työllisyyspalveluihin pääsyä. Työllisyystoimenpiteissä vuonna 2021 on merkittävästi vähemmän henkilöitä (193hlö 2021, 404hlö 2020), kuin vuonna 2020.

Kangasalla työmarkkinatuen Kelan maksuosuus on kasvanut 7,8 %, joka tarkoittaa 459 146 €.

Tarkastuslautakunta kysyy, mihin toimenpiteisiin Kangasalla ryhdytään pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi?

Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen (yhteinen tavoite)

Kangasalla on käynnistynyt Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala -työhyvinvointihanke, jossa on tarjottu monipuolisesti erilaisia keinoja työhyvinvoinnin tueksi. Hankkeesta on saatu hyvää palautetta. Kangasalla on otettu käyttöön Eazybreak -liikunta- ja kulttuurietuus.

Työhyvinvointia on kehitetty yhdessä työterveyden kanssa, esimiehille on järjestetty koulutuksia ja tietoiskuja erilaisista työhyvinvointiin liittyvistä teemoista. Työhyvinvointikysely on teetetty ja sen sisältöä on kehitetty. Erilaisia sähköisiä prosesseja on otettu käyttöön työhyvinvoinnin ja työsuojelun osalta. Kangasalla on toteutettu kolme KILLA-kuntoutusta vuoden 2021 aikana.

Sairauspoissaoloprosenttia on saatu vuoden 2021 jatkumaan laskusuuntaisena, koronapandemiasta huolimatta.

Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi

Lamminrahkassa on edetty vuoden 2021 aikana tonttien luovuttamiseen ja alueella on rakennettu infraa. Saarenmaan osayleiskaavaa on edistetty. Tarastenjärven aluetta on markkinoitu, hanke etenee omalla painollaan.

Kehitämme elinvoimaista keskustaa

Keskustan asemakaava on hyväksytty ja Timanttikorttelin suunnittelijat on valittu. Keskustan viihtyisyyttä on lisätty kausivaloin.

Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella

Konserniyhtiöiden toimintaa on kehitetty monin tavoin. Sähköisiä prosesseja on otettu käyttöön ja omistajanstrategian päivitys on alkanut.

Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme

Kaupunkitasolla seurataan kustannuskehitystä edelliseen vuoteen verrattuna. Talouskatsaukset kaupungin talouden kehityksestä on esitelty kuukausittain kaupunginhallitukselle. Kangasala on sijoittunut sosiaali- ja terveystalouden valtakunnallisessa vertailussa kymmenen parhaan kunnan joukkoon.

ICT-palveluja, sähköisiä prosesseja ja kirjauskäytäntöjä on kehitetty antamaan tukea tiedolla johtamiseen ja esimiehille on annettu koulutusta em. teemoihin.

Pidämme tulot ja menot tasapainossa

Kaupungin tilinpäätös oli ylijäämäinen 5,8 M€. Palvelukeskusten tehokasta taloudenpitoa tuetaan erilaisin koulutuksin, ohjeistuksin ja keskusteluiden avulla. Talouden suunnittelun ja seurannan prosesseja sekä käytäntöjä on yhtenäistetty.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että muutostalousarvioiden määrä oli suuri vuonna 2021.

Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin pitkän aikavälin suunnittelulla

Kangasalan kaupungilla on toimenpideohjelma Kymppi+5, joka ohjaa investointeja. Kymppi+5 –ohjelmalla pyritään investointien ja talouden suunnitteluun pitkälle tulevaisuuteen. Talous pidettiin ylijäämäisenä välttämättömien investointien tulorahoituksen turvaamiseksi.

5.2 Sosiaali- ja terveyskeskus

Sosiaali- ja terveyskeskukselle asetettiin vuodelle 2021 yhteensä neljä toiminnallista tavoitetta seuraavilla strategisilla painopistealueilla:

- (2) – Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
- (3) – Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
- (4) - Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
- (9) - Tehokas, tuottava ja vaikuttava

Toteuma oli tarkastuslautakunnan arvioinnin mukaan seuraava:

Sosiaali- ja terveyskeskus	
Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	
Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)	
Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta	
Tehokas, tuottava ja vaikuttava	

Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa

Sosiaali- ja terveyskeskuksen tavoite, jossa toimintaa kehitetään saadun palautteen kautta, voidaan todeta, että asiakastyytyväisyys on ollut palvelukeskuksen palveluissa hyvällä tasolla eri tavoin mitattuna. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on otettu uudestaan käyttöön Happy or Not -laite vuoden 2021 loppupuolella koronapandemian vuoksi.

Asiakastyytyväisyyskyselyjä on toteutettu vanhuspalveluissa syksyllä. Asiakaspalautteita ja asiakkaiden haastatteluja on hyödynnetty palvelujen kehittämisessä. Painopistealueena sosiaali- ja terveyskeskuksessa on ollut vuoden 2021 aikana asiakkaiden palvelukokemuksen kehittäminen sähköisen asioinnin osalta. Sähköisiä yhteydenotto- ja palvelukanavia on laajennettu vuonna

2021, näistä esimerkkeinä ovat sosiaali- ja perhepalveluiden sähköinen perhekeskus – verkkosivusto, sekä siellä sijaitseva nepsy-nappula. Kangasala on osallistunut PirKati –hankkeeseen, jossa on edistetty uusien teknologioiden hyödyntämistä mm. Kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa. Ikäihmisille on avattu ikääntyneiden hyvinvointiin keskittyvä sivusto ja parannettu laajemmin asiakasviestintää.

Tarkastuslautakunnalla oli käytössä Vuosiselvitys potilaan oikeuksien toteutumisesta vuonna 2021. Potilasasiamiehen kirjaamia asiatapahtumia oli vuonna 2021 yhteensä 71 kappaletta (79kpl vuonna 2020, 89kpl vuonna 2019 ja 106kpl vuonna 2018). Vuosiselvityksessä ilmenee, että asiatapahtumien tehtäväalueita ei ole eritelty kunnittain. Lukumääräisesti on pysytty melko samalla tasolla, hieman laskutrendiä asiatapahtumien suhteen on havaittavissa. Sosiaaliasiamiehen selvityksessä ilmeni, että asiatapahtumia Kangasala-Pälkäne yhteistoiminta-alueen osalta oli yhteensä 35, joista suurin osa koski lastensuojelua sekä palvelun toteuttamista. Seudullisessa selvityksessä ilmenee, ettei lakisääteisiä tehtäviä aina ehditä toteuttaa suuren asiakasmäärän vuoksi.

Tarkastuslautakunta on antanut vuoden 2019 arviointikertomuksessa Kangasala-Pälkäne yhteistoiminta-alueen osalta henkilöstöresurssien puutteista huomiot lastensuojelun, lapsiperheiden sosiaalityön sekä kasvatus- ja perheneuvolan ja vammaispalvelujen osalta ja antaa ne edelleen vuonna 2021, sillä tilanne ei ole merkittävästi muuttunut resurssipulan vuoksi parempaan suuntaan.

Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteen osalta tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveyskeskuksessa on onnistuttu erityisen hyvin kuntouttavien arviointijaksojen osalta. Asumispalveluihin on rekrytoitu oma kulttuuriohjaaja tukemaan asumispalveluiden asukkaiden kuntoutumista ja hyvinvointia.

Alle 25-vuotiaiden kangasalalaisten raskaudenkeskeytykset jatkavat laskevassa trendissä. Lapsiperheitä on tuettu mm. Järjestämällä nepsy-asioissa apua ja tukea mm. Erilaisten ryhmien, tietoisuuksien sekä yhteydenottomahdollisuuksien parantamisen kautta sekä yli 50 % lapsiperheiden taloudellisen tuen päätöksistä on liittynyt lasten hyvinvointiin tai harrastustoiminnan osallistumisen edistämiseen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkilaisten hyvinvointia on vuoden 2021 aikana tuettu monipuolisesti, monikanavaisesti ja eri asiakasryhmät huomioiden.

Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta – panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen

Sosiaali- ja terveyskeskuksessa sairauspoissaoloprosentti on pienentynyt muilla palvelualueilla paitsi terveyspalveluiden osalta. Koronapandemia on vaikuttanut lyhytaikaisiin poissaoloihin ja niiden osuus on kasvanut hieman. Työhyvinvointikyselyssä nousivat kiire, kuormitus ja käytettävissä olevat resurssit.

Kevästä 2021 alkaen on valmistauduttu henkilöstön siirtymiseen hyvinvointialueelle. Henkilöstöä on tiedotettu säännöllisesti ja suunnitelmallisesti siirtymän edetessä.

Kangasalla on pyritty kehittämään työnantajaimagoa, paikkaamaan työvoiman saatavuushaasteita. Sosiaali- ja terveyspalveluihin on vuoden 2021 aikana kehitetty myös oma rekrytointiapplikaatio, SoTender. Vuoden 2021 aikana ei ole onnistuttu täyttämään kaikkia vakansseja ja resurssointi on ollut niukkaa ja vaikuttanut toimintaan mm. Kaupunginsairaalan toimintaan.

Henkilöstön työssä jaksamista on tuettu myös esihenkilötyöskentelyn koulutuksin, tietoisuuden, työnohjauksen avulla sekä Hyvinvoiva Kangasala – hankkeen toimenpiteillä. Henkilöstö on osallistunut KILLA-kuntoutukseen ja on perustettu hyvinvoiva sosiaalisyö työryhmä.

Koronapuhelinpalveluun on resursoitu henkilöstöä, joka on ollut vaikeaa toteuttaa, koronapoissaolojen ja saatavuusongelmien vuoksi.

Tarkastuslautakunta toivoo, että työtä työnantajaimagon parantamiseksi ja rekrytointihaasteiden ratkaisemiseksi jatketaan ja jaksetaan etsiä uusia toimintatapoja.

Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme

Sosiaali- ja terveyskeskuksen osalta on tehty vuoden 2021 aikana kolme muutostalousarviota. Menot ovat sosiaali- ja terveyskeskuksella kasvaneet vuoteen 2020 verrattuna. Suurin syy kasville ovat olleet lastensuojelun sijoitukset ja ikäihmisten tehostettu palveluasuminen. Kiireellisten sijoitusten määrä on Kangasalla korkeampi kuin ympäristökunnissa. Myös asiakasmaksulain muutos on vaikuttanut talouteen. Palveluseteleiden määrä on kasvanut PSHP:n osalta. Erikoissairaalan lähetteet ovat kasvaneet, tähän ovat vaikuttaneet vuoden 2020 patouma ja kysynnän kasvu. Lähetekäytäntöjä on kehitetty ja niistä on järjestetty koulutuksia.

Kangasala on pärjännyt valtakunnallisessa vertailussa sosiaali- ja terveyspalveluiden nettomenojen/asukas osalta. Kehitysvammahuollon asiakkaille on ostettu palveluja vuoden 2021 aikana. Palkkamenot ovat alitettu sosiaali- ja terveyskeskuksella ja henkilöstöä on käytetty ostopalveluna mm. Koronarokotuksiin.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että palvelun vaikuttavuutta seurataan erityisesti etäyhteydellä järjestettävien palvelujen osalta.

5.3 Sivistyskeskus

Sivistyskeskukselle asetettiin vuodelle 2021 yhteensä viisi toiminnallista tavoitetta seuraavilla strategisilla painopistealueilla:

- (1) – Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
- (4) – Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
- (5) - Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
- (9) – Tuottava, tehokas ja vaikuttava
- (11) – Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Sivistyskeskus	
Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukanavia kaupunkilaisten käyttöön	●
Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Tämä toiminnallinen tavoite sisältää myös tavoitteen hyvinvoinnin edistämisestä ja sairauspoissaolojen vähentämisestä	●
Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt	●
Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa	●
Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museota	●

Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukanavia kaupunkilaisten käyttöön

Erilaiset digitaaliset ratkaisut on sivistyskeskuksen puolella huomioitu hyvin. Tapahtumia on järjestetty vuoden 2021 aikana virtuaalisesti. Opetuspalveluissa Wilman käyttöä on tehostettu ja varhaiskasvatuksessa on siirrytty tulorekisterin käyttöön tulotietojen osalta.

LAPE-hankkeen avulla on saatu tuloksia aikaan mm. Uusien palvelukanavien ja viestinnän näkökulmasta.

Ikäihmisille on tehty hyvinvointisivusto ja sähköistä asiointia liikunta-, kulttuuri ja nuorisoavustuksissa on kehitetty. Varhaiskasvatuksessa huoltajien tulot tarkastetaan suostumuksella tulorekisteristä.

Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Tämä toiminnallinen tavoite sisältää myös tavoitteen hyvinvoinnin edistämisestä ja sairauspoissaolojen vähentämisestä

Sivistyskeskuksessa on erilaisia hyvinvointivalmennuksia käynnissä sekä henkilöstölle että esihenkilöille. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella on tehty hyvinkin kohdennettuja toimenpiteitä. Esihenkilöiden kouluttamiseen on panostettu. Monipuolisia toimenpiteitä on kehitetty perinteisempien rinnalle. Seudullista koulutusyhteistyötä on ollut myös, johon henkilöstöllä on ollut mahdollisuus osallistua.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi on pyritty löytämään uusia kanavia ja räätälöity toimenpiteitä, jolla on haettu vaikuttavuutta. Työnohjaukset sekä työyhteisölliset menetelmät on otettu sivistyskeskuksessa käyttöön. TYHY-päiviä on pidetty säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Työhyvinvointivalmennukset kohdennettiin vuonna 2021 yksiköiden päälliköille, joihin on valittu strategiset painopistealueet. Yksiköllä käytössään myös yksilölle suunnattua työhyvinvointirahaa. Tehtäviä on myös priorisoitu, jotta on pystytty varmistamaan henkilökunnan jaksaminen koronapandemian aikana.

Resurssihaasteet ovat aiheuttaneet vuoden 2021 aikana toimintaan häiriöitä henkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi mm. varhaiskasvatuksessa. Sivistyskeskuksen osalta kelpoisuusvaatimukset täyttäviä tekijöitä varhaiskasvatukseen ei löydy. Yksityisten palveluntuottajien osalta valvontaa tehdään myös varhaiskasvatuksessa.

Tarkastuslautakunta suosittelee:

1. henkilöstöresurssipulaan pohdittaisiin erilaisia ratkaisuja erityisesti lyhyiden sijaisuuksien osalta.
2. yksityisten palveluntuottajien valvonnan työmäärä huomioidaan tulevaisuudessa henkilöstön riittävyyden ja osaamisen osalta.

Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt

Teknisen keskuksen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä mm. sisäilma-asioissa. Kangasalla on otettu käyttöön laajat oppimisympäristöt, ympäröivä luonto huomioiden. Digitaalisia oppimisympäristöjä on kehitetty. Uusia koulu- ja varhaiskasvatuskiinteistöjä on valmistunut vuoden 2021 aikana.

Kouluterveyskyselyssä tyttöjen hyvinvoinnin haasteet ovat kasvaneet ja vaativat erityisiä tukitoimia (ahdistuneisuus ja mielialaan liittyvät ongelmat ja syömishäiriöt). Jo 4.–5. luokkalaisilla mielialaan liittyvät ongelmat kasvaneet. Kouluterveyskyselyssä noussut seksuaalisen ahdistelun osuus, jota on kokenut jopa 60 % vastaajista. Suurin osa kouluterveyskyselyyn vastaajista voi kuitenkin hyvin ja 90 %:lla lapsista harrastaa jotain vähintään kerran viikossa.

Hankerahalla on palkattu koulunuorisotyöntekijä, joka on parantanut kouluviihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa

Talousarviota on seurattu ja arvioitu säännöllisesti. Sivistyskeskuksen osalta on tehty vuoden 2021 aikana yksi muutostalousarvio. Esihenkilöitä on koulutettu ja käyttöön on otettu sähköinen Johdon työpöytä -sovellus talouden ja HR-tunnuslukujen seurantaan.

Tarkastuslautakunta toivoo pitkäjänteistä suunnittelua varhaiskasvatus- ja koulukiinteistöjen kapasiteetin suunnittelussa, huomioiden väestöennusteet, oppilasmäärän kasvu ja Kangasalan kasvustrategia.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten kouluterveyskyselyssä nousseita haasteita ratkaistaan?

Tarkastuslautakunta suosittaa, että opettajille järjestettäisiin enemmän koulutusta seksuaaliterveysasioissa.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten hankerahoilla järjestettyjä lisäresursseja ja toimia jatketaan rahoituksen päättyttyä, jotta hankkeentulokset tuottaisivat jatkuvampaa hyötyä?

Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museota

Vuoden 2021 aikana on järjestetty lukuisia tapahtumia sekä livenä että hybridinä ja verkossa. Osallistuvaa budjetointia on hyödynnetty tapahtumien järjestämisessä. Kävijämäärät tapahtumissa ovat koronapandemiasta huolimatta olleet ilahduttavia.

Nuorisopalveluiden Kyläkolli -auto on ollut suosittu ja Ruutanan monitoimitaloon on avattu 2021 uusi nuorisotila.

5.4 Tekninen keskus

Tekniselle keskukselle asetettiin vuodelle 2021 yhteensä kahdeksan toiminnallista tavoitetta seuraavilla strategisilla painopistealueilla:

- (4) - Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
- (7) - Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
- (8) - Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
- (9) - Tuottava, tehokas ja vaikuttava
- (11) - Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Alla olevassa taulukossa on esitetty liikennevaloarviona tarkastuslautakunnan näkemykset eri toiminnallisten tavoitteiden toteutumasta.

Tekninen keskus	
Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	●
Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi	●
Kehitämme elinvoimaista keskustaa	●
Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi.	●
Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä.	●
Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme.	●
Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	●
Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme	●

Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen

Sairauspoissaolojen väheneminen teknisessä keskuksessa jatkui edelleen koronasta huolimatta, tosin joissakin yksiköissä poissaolot lisääntyivät. Mukautettua työtä on tehty aiempaa enemmän.

Työpisteiden ergonomiaa arvioitiin työterveyden toimesta. Etätyön ergonomiaan panostettiin mm. sallimalla työtuolin ja näytön vieminen kotiin. Etätyötä tekeviin pidettiin yhteyttä säännöllisesti mm. Teams-kahvihetkillä. Työsuojeluorganisaatio järjesti "hyvä työpaikka"-kiertueen, jossa käytiin läpi mm. työsuojeluun liittyviä asioita.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että pandemiakauden jälkeiselle hybridityömallille (osittainen etätyö) laaditaan selkeä suunnitelma.

Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi

Lamminrahka on edennyt hyvin erittäin niukoista resursseista huolimatta. (Vertailun vuoksi vastaavankokoisessa Vuoreksen hankkeessa oli aikoinaan viisinkertainen määrä projektinhallinta resursseja).

Lamminrahkan tonttihakua onnistui hyvin, kaikki tarjotut tontit on varattu. Lamminrahkan infran ja koulukeskuksen rakennustyöt etenivät.

Saarenmaan osayleiskaavan hyväksyminen siirtyi vuodelle 2022. Myös Saarenmaa tarvitsee jatkossa oman henkilöresurssin.

Tarastenjärvellä on edelleen yritystontteja vapaana. Tarastenjärven yritysalue on yksityisen yrityksen hallinnassa ja omistuksessa.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kärkihankkeet eivät ole edenneet täysin suunnitelluissa aikatauluissa.

Rakennuslupia myönnettiin 2021 enemmän kuin koskaan. Rakennusvalvonta tuotti enemmän kuin edellisenä vuonna siitä huolimatta, että rakennusvalvonnassa oli yhden lupakäsittelijän paikka täyttämättä.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että Lamminrahkan alueen jatkokehitykselle varataan riittävät resurssit.

Kehitämme elinvoimaista keskustaa

Timanttikorttelin asemakaava on hyväksytty.

Ellintien asemaakaava on lähetetty hyväksyttäväksi. Keskusta-alueen väkiluku on kasvanut reilulla 200 asukkaalla. Uusien kaavojen rakennusoikeuden määrä ja uusien rakennusten määrä ovat kasvaneet.

Kuva 1 Tero Hakala

Suunnitellun mukaisesti tehdyistä toimenpiteistä ja asukasmäärän kasvamisesta huolimatta keskustan yritysten tai palveluiden määrä ei ole juurikaan kasvanut. Keskeneräiset rakennushankkeet hidastavat keskustan elinvoimaisuuden kehittymistä.

Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi.

Yritystontteja ei ole tarpeeksi tarjolla. Lamminrahkan alueelle ja Saarenmaalle tontteja on tulossa. Yritystontteja koskevien kaavojen valmistumisaika on vaihdellut 3–7 vuoden välillä.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että yritystonttien kaavojen valmistumisaikaa pyritään nopeuttamaan, ja kaupungin yritystonttien varantoa kasvatetaan.

Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä

Kirkkoharjun näkötornin läheisyyteen avattiin kahvila. Keskusta-alueelle on hankittu kausivalot, Kangasala-valomainos hankittu ja asennettu Pikkolaan Lahdentien varteen. Lamminrahkassa toimii laaturyhmä, joka arvioi rakennusten arkkitehtuuria. Sorolan montun ulkoliikunta-alueen palveluja on parannettu ja monipuolistettu. Rakennetun ympäristön vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä koskeva tavoite on tarkastuslautakunnan arvion perusteella toteutunut.

Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme

Tuottavuutta ja tehokkuutta on arvioitu esimerkiksi käyttämällä mittareita aterian keskimääräinen hinta ja päätösten määrä per käsittelijä ja vertaamalla näitä edellisen vuoden lukuihin. Kiinteistöissä on korjausvelkaa, jota on kertynyt pitkältä ajalta.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että kiinteistöjen korjausvelan kuittamiseksi laaditaan selkeä suunnitelma, joka julkaistaan läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen

Kaikki kaupungin purkujätteet kierrätetään. Kaupungin kiinteistöissä on luovuttu käytännössä kokonaan öljylämmityksestä, ja uudisrakentamisessa käytetään uusiutuvaa energiaa. Katuvaloja vaihdetaan led-valoiksi, joka on myös taloudellisesti kannattavaa.

Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme

Kaupungin omistamista maa-alueista on suojeltu 2,3 %, tavoitteeksi on asetettu 4 % vuoden 2024 loppuun mennessä. Kirkkojärven ja Isolukon luonnonsuojelualueita laajennettiin. Uusi luonnonsuojelualue perustettiin Mäyrävuoreen. Kirkkojärven tilaa pyrittiin parantamaan hoitokalastuksella.

6 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT HAVAINNOT

Tässä luvussa käsitellään Kangasalan kaupungin henkilöstön tilaa ja kehitystä vuodelta 2021. Kangasalan kaupunki laatii vuosittain kattavan henkilöstökertomuksen, jossa kuvataan keskeiset henkilöstön kehittämiseksi tehdyt toimenpiteet sekä esitetään seurattavien avainindikaattoreiden avulla mm. henkilöstörakenteeseen, työvoimakustannuksiin, osaamisen kehittämiseen sekä työhyvinvointiin ja työviihtyvyyteen liittyvää kehitystä. Henkilöstön tilaa koskevassa arviointiluvussa on hyödynnetty aineistona mainitun henkilöstöraportin tuottamien indikaattoreiden lisäksi tarkastuslautakunnan tekemien haastattelujen havaintoja sekä hyödynnetty yleisiä kunta-alan työntekijöitä koskevia selvityksiä vertailunäkökulman tuottamiseksi.

Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstörakenne

Kangasalan kaupungin henkilöstömäärä (voimassa olevat palvelusuhteet) 31.12.2021 oli yhteensä 2131 henkilöä, joista vakituisia palvelussuhteita oli 1705. Henkilöstön määrä on kasvanut vuoteen 2020 verrattuna hieman. Osa-aikaisten palvelussuhteiden määrä on hieman laskenut vuoteen 2020 verrattuna.

	31.12.2020	%	31.12.2021	%	muutos
Vakituiset	1722	82,00 %	1705	80,00 %	-17
- Miehet	268	15,60 %	276	16,20 %	8
- Naiset	1454	84,40 %	1429	83,80 %	-25
Sijaiset	257	12,20 %	241	11,30 %	-16
Muut määräaikaiset*)	106	5,05 %	157	7,40 %	51
Työllistetyt	8	0,40 %	15	0,70 %	7
Oppisopimus-suhteiset	6	0,30 %	9	0,40 %	3
Oppilas, harjoittelija	1	0,05 %	4	0,20 %	3
Yhteensä	2100	100 %	2131	100 %	31

Taulukko 1 Henkilöstön määrä verrattuna vuoteen 2020

*) Henkilöä ei ilmoiteta määräaikaiseksi, jos hänellä on määräaikaisen tehtävän ohella vakituinen virka- tai työsuhde samassa kuntaorganisaatiossa

Henkilöstä vakituudessa työsuhteessa on työskennellyt 80 %. Sijaisten saamisen haaste näkyy sijaisuuksien määrän jatkuvana laskuna. Määräaikaisten työntekijöiden lukumäärä on jatkanut kasvuaan vuonna 2021, mm. koronaepidemian vuoksi. Ikärakenne on pysynyt samankaltaisena, henkilöstön keski-ikä ollessa 45,3 vuotta.

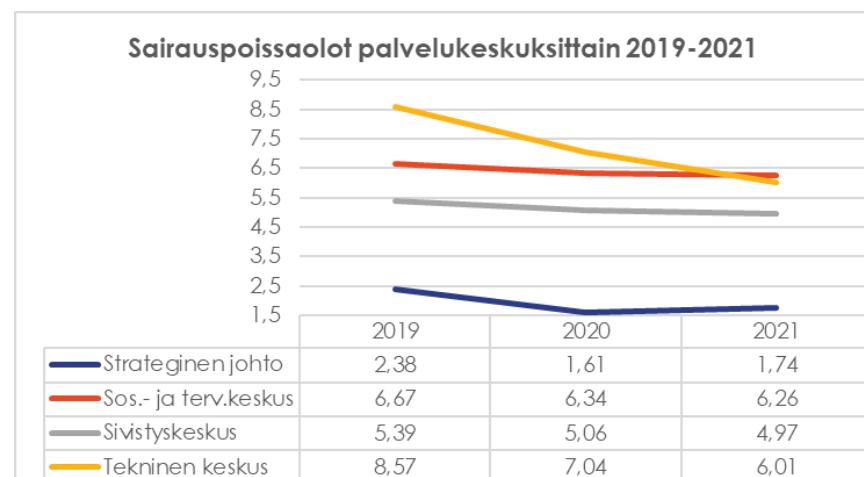
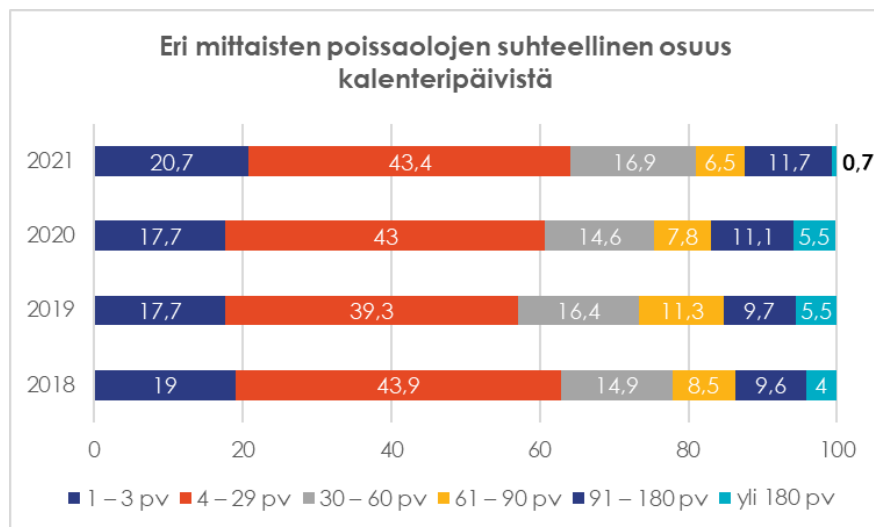
Vuonna 2021 eläköitymisikä on noussut ja eläköitymiseen päätyneiden työsuhteiden määrä on laskenut. Henkilöstön vaihtuvuus on pysynyt samanlaisena vuoteen 2020 verrattuna. Kaikkia vakituisia palvelussuhteita ei ole vuoden 2021 aikana saatu täytettyä. Määräaikaisten sijaisuuksien täyttäminen on ollut vaikeaa erityisesti äkillisten poissaolojen osalta.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää kaupunkia reagoinnista rekrytointihaasteisiin.
Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota henkilöstön pitovoimaan myös jatkossa.
Tarkastuslautakunta kysyy, millaisia toimia pitovoiman vahvistamiseksi tehdään?

Henkilöstön hyvinvointi

Työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen on ollut koko organisaatiota koskeva yhteinen tavoite vuodelle 2021. Kangasalla sairauspoissaolot ovat jatkaneet laskuaan.

Sairauspoissoloprosentti palvelukeskuksittain

Sairauspoissaolot ovat laskeneet kaikissa muissa palvelukeskuksissa, paitsi strategisen johdon osalta. Työtapaturmat ovat vuonna 2021 kasvaneet. Työsuojeluvaltuutetut ovat tehneet työsuojelututkintaa tapaturmiin liittyen. Tarkastuslautakunta kuuli

henkilöstön edustajia ja toteutti sähköisen kyselyn pääluottamusmiehille huhtikuussa 2022. Keskeisimmät havainnot henkilöstön näkökulmasta ovat henkilöstöresurssivajeen vaikutukset mm. koulutuksiin osallistumisen osalta sekä esihenkilötyöajan kulumisen rekrytointihaasteiden ratkaisuun. Henkilöstöltä on vaadittu toisen koronapandemiavuoden aikana joustavuutta ja venymistä, joka on aiheuttanut kuormitusta työssä. Osaamisesta on jouduttu tinkimään työntekijöiden osaamisesta rekrytointitilanteissa. Tulevaisuuden näkymiä kuvaa resurssipula poikkileikaten palvelukeskukset.

Kangasalan kaupunki on onnistunut hyvin työkykyjohtamisessa vertailulukujen valossa. Kangasalla hyödynnetään mm. varhaisen tuen keskusteluja, yhteistyötä työterveyden kanssa, erilaisia työaikatarkoituksia ja ammatillisen kuntoutuksen palveluita. Työterveyden palveluihin ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä.

Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala -hankkeessa on toteutettu terveys- ja hyvinvointiaiheisia tietoisuuksia, joista on tehty tallenteet. Hankkeessa on toteutettu myös esihenkilösparreja, sekä työterveyshuoltosopimusta on laajennettu. Lyhytpsykoterapiaa on jatkettu vuonna 2021, josta on saatu hyvää palautetta. Työterveyden kanssa on aloitettu myös mielenterveyden tukemiseksi Mielen huoli - chat. Hankkeen on tarkoitus jatkua vuoden 2022 ajan.

Kaupunkikonserniyhtiöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kaupungin yhtiöille asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat kyselyiden perusteella kaiken kaikkiaan hyvin. Asetettu omakustannehinnoittelu ja osinkotavoite koettiin joissain tapauksissa keskenään ristiriitaisiksi.

Omistajaohjauksessa koettiin olleen riittävästi liikkumavaraa liiketoiminnan kehittämiseksi. Yhteistyö ja vuorovaikutus yhtiön ja omistajan välillä on ollut riittävää. Tiedonkulku on ollut nopeaa ja sujuvaa, joka on lisännyt positiivista vuorovaikutusta.

Biolämpölaitoksen valmistuminen on lisännyt kaupungin strategian mukaisesti kotimaisen energian käyttöä sekä edistänyt tavoitetta kohti hiilineutraalia kaupunkia. Tämä on myös lisännyt paikallisia työpaikkoja. Valtaosassa yhtiöiden toiminnassa ja taloudessa ei tapahtunut vuonna 2021 merkittäviä muutoksia. Kangasalan Uimahalli Oy:n osalta koronapandemiasta aiheutuneet rajoitukset vaikuttivat edelleen merkittävästi yhtiön tulorahoitukseen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että:

1. esihenkilöiden tietoutta parannetaan edelleen ja koulutusta lisätään työsuhteasioiden, työehtosopimusten määräysten sekä työaikalain noudattamisen varmistamiseksi.

2. hybridityöskentelyyn tehdään yhdenmukaisemmat käytännöt.

Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan etätyöohjetta sovelletaan eri tavoin.

Tarkastuslautakunta kysyy, millaisissa tilanteissa vapaaehtoisia palkattomia vapaita ja lomarahavapaita on hyödynnetty? Millaisia vaikutuksia tällä on ollut resurssointiin?

7 JOHTOPÄÄTÖKSET, KYSYMYKSET JA TOIMENPIDESUOSITUKSET

Tässä arviointiraportissa on esitetty eri teemoja käsittelevien lukujen alla tarkastuslautakunnan tekemiä havaintoja ja niiden pohjalta laadittuja johtopäätöksiä, kysymyksiä ja toimenpidesuosituksia. Tähän lukuun tarkastuslautakunta on koonnut yhteenvedon.

1. Tarkastuslautakunta suositaa, että talousarvioprosessissa kiinnitettäisiin huomiota tarkempaan budjetointiin, vältettäisiin liian optimistista budjetointia ja pyritäisiin ennakoimaan toimintaympäristön muutoksia.
2. Tarkastuslautakunta kysyy, mihin toimenpiteisiin Kangasalla ryhdytään pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi?
3. Tarkastuslautakunta huomauttaa, että muutostalousarvioiden määrä oli suuri vuonna 2021.
4. Tarkastuslautakunta on antanut vuoden 2019 arviointikertomuksessa Kangasala-Pälkäne yhteistoiminta-alueen osalta henkilöstöresurssien puutteista huomiot lastensuojelun, lapsiperheiden sosiaalityön sekä kasvatus- ja perheneuvolan ja vammaispalvelujen osalta ja antaa ne edelleen vuonna 2021, sillä tilanne ei ole merkittävästi muuttunut resurssipulan vuoksi parempaan suuntaan.
5. Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkilaisten hyvinvointia on vuoden 2021 aikana tuettu monipuolisesti, monikanavaisesti ja eri asiakasryhmät huomioiden.
6. Tarkastuslautakunta toivoo, että työtä työnantajaimagon parantamiseksi ja rekrytointihaasteiden ratkaisemiseksi jatketaan ja jaksetaan etsiä uusia toimintatapoja.
7. Tarkastuslautakunta suositaa, että palvelun vaikuttavuutta seurataan erityisesti etäyhteydellä järjestettävien palvelujen osalta.
8. Tarkastuslautakunta suosittelee, että henkilöstöresurssipulaan pohdittaisiin erilaisia ratkaisuja erityisesti lyhyiden sijaisuuksien osalta.
9. Tarkastuslautakunta suosittelee, että yksityisten palveluntuottajien valvonnan työmäärä huomioidaan tulevaisuudessa henkilöstön riittävyyden ja osaamisen osalta.
10. Tarkastuslautakunta toivoo pitkäjänteistä suunnittelua varhaiskasvatus- ja koulukiinteistöjen kapasiteetin suunnittelussa, huomioiden väestöennusteet, oppilasmäärän kasvu ja Kangasalan kasvustrategia.
11. Tarkastuslautakunta kysyy, miten kouluterveyskyselyssä nousseita haasteita ratkaistaan?
12. Tarkastuslautakunta suositaa, että opettajille järjestettäisiin enemmän koulutusta seksuaaliterveysasioissa.
13. Tarkastuslautakunta kysyy, miten hankerahoilla järjestettyjä lisäresursseja ja toimia jatketaan rahoituksen päättyttyä, jotta hankkeentulokset tuottaisivat jatkuvampaa hyötyä?

14. Tarkastuslautakunta suosittaa, että pandemiakauden jälkeiselle hybridityömallille (osittainen etätyö) laaditaan selkeä suunnitelma.
15. Tarkastuslautakunta suosittaa, että Lamminrahkan alueen jatkokehitykselle varataan riittävät resurssit.
16. Tarkastuslautakunta suosittaa, että kiinteistöjen korjausvelan kuittamiseksi laaditaan selkeä suunnitelma, joka julkaistaan läpinäkyvyyden lisäämiseksi.
17. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää kaupunkia reagoinnista rekrytointihaasteisiin. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota henkilöstön pitovoimaan myös jatkossa. Tarkastuslautakunta kysyy, millaisia toimia pitovoiman vahvistamiseksi tehdään?
18. Tarkastuslautakunta suosittaa, että esihenkilöiden tietoutta parannetaan edelleen ja koulutusta lisätään työsuhdeasioiden, työehtosopimusten määräysten sekä työaikalain noudattamisen varmistamiseksi.
19. Tarkastuslautakunta suosittaa, että hybridityöskentelyyn tehdään yhdenmukaisemmat käytännöt. Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan etätyöohjetta sovelletaan eri tavoin.
20. Tarkastuslautakunta kysyy, millaisissa tilanteissa vapaaehtoisia palkattomia vapaita ja lomarahavapaita on hyödynnetty? Millaisia vaikutuksia tällä on ollut resurssointiin?

8 ALLEKIRJOITUKSET JA ESIITYS VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 valtuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista havainnoista, johtopäätöksistä ja suosituksista vastaukset kaupunginhallitukselta ennen talousarviokäsittelyä. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Kangasalla 12. päivänä toukokuuta 2022

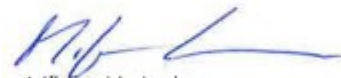
Sina Isokallio
puheenjohtaja

Jorma Malm
varapuheenjohtaja

Sami Airola
jäsen

Mikko Hakala
jäsen

Tero Kivimäki
jäsen

Tommi Rönö
jäsen

Eveliina Seppi
jäsen